

Αρθρογράφος: Αφροδίτη Βύτανου
Μέλος Γραμματείας του ΣΕΔ

Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥ S&P 500 ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΚΡΑΧ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο δείκτης S&P 500 ή Standard & Poor's 500 Index, είναι ένας σταθμισμένος, με βάση την κεφαλαιοποίηση, δείκτης 500 κορυφαίων εταιρειών που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο των ΗΠΑ. Οι 500 εταιρείες που συμμετέχουν στον δείκτη αντιπροσωπεύουν τις μεγαλύτερες εταιρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, από εταιρείες τεχνολογίας και λογισμικού μέχρι τράπεζες και κατασκευαστικές εταιρείες.

Ο δείκτης S&P 500 είναι ένας από τους πιο ευρέως χρησιμοποιούμενους δείκτες για το χρηματιστήριο των ΗΠΑ. Ιστορικά, ο δείκτης έχει χρησιμοποιηθεί για να παρέχει πληροφορίες για την κατεύθυνση της χρηματιστηριακής αγοράς και θεωρείται ως ένας από τους καλύτερους μετρητές της απόδοσης των διακεκριμένων αμερικανικών μετοχών.

Αντλώντας δεδομένα από το Macrotrends, παρακάτω αναλύεται η αντίδραση του δείκτη S&P 500 σε έξι ιστορικά κραχ της αγοράς και εξετάζεται η διάρκεια αυτών των σοκ στην αμερικανική οικονομία.

Διάγραμμα: S&P 500 PE Ratio - 90 Year Historical Chart

Οικονομικό Σοκ	Αρχή - Τέλος	Διάρκεια	Πτώση
1929: Μαύρη Τρίτη	16 Σεπ 1929 - 22 Σεπ 1932	300 μήνες	-86%
1973: Νίξον Σοκ / Εμπάργκο πετρελαίου του OPEC	11 Ιαν 1973 — 17 Ιουλ 1980	90 μήνες	-48%
1987: Μαύρη Δευτέρα	13 Οκτ 1987 — 15 Μαΐου 1989	19 μήνες	-29%
2000: Dot Com Bubble	24 Μαρ 2000 — 30 Μαΐου 2007	86 μήνες	-49%
2007: Παγκόσμια οικονομική κρίση	9 Οκτ 2007 — 28 Μαρ 2013	65 μήνες	-57%
2020: Συντριβή COVID-19	19 Φεβ 2020 — σήμερα	---	-34%

Διάγραμμα: S&P 500 PE Ratio - 90 Year Historical Chart

1929: Μαύρη Τρίτη / Μεγάλη συντριβή

Το κραχ του 1929 προκλήθηκε από ένα συνδυασμό οικονομικών παραγόντων, όπως την υπερβολική επέκταση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, την υπερβολική χρηματοδότηση των μετοχικών αγορών με δάνεια, τη μείωση της κατανάλωσης και των επενδύσεων και τη συρρίκνωση της παραγωγής, οι οποίοι οδήγησαν σε μια έκρηξη της φούσκας στις μετοχικές αγορές των Ηνωμένων Πολιτειών.

Αυτό προκάλεσε μαζικές πτωτικές τιμές στις μετοχές και ένα κύμα πανικού που οδήγησε σε μαζικές πωλήσεις μετοχών. Αυτές οι πτωτικές τιμές σήμαναν την έναρξη της Μεγάλης Ύφεσης και επηρέασαν σοβαρά την οικονομία των ΗΠΑ και του υπόλοιπου κόσμου.

1973: Νίξον Σοκ / Εμπάργκο πετρελαίου του OPEC

Το σοκ του Νίξον σχετίζεται με μια αλλαγή οικονομικής πολιτικής που ανέλαβε ο Πρόεδρος Νίξον για να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη των θέσεων εργασίας, στη μείωση του πληθωρισμού και στη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ουσιαστικά οδήγησε στην κατάρρευση του συστήματος σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών του Bretton Woods που τέθηκε σε ισχύ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Την ίδια περίοδο, σημειώθηκε επίσης το εμπάργκο πετρελαίου, με τα κράτη μέλη του OPEC να σταματούν τις εξαγωγές πετρελαίου προς τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους, προκαλώντας μια σοβαρή άνοδο στις τιμές του πετρελαίου. Χρειάστηκαν επτά χρόνια για να ανακάμψει η οικονομία.

1987: Μαύρη Δευτέρα

Στις 19 Οκτωβρίου 1987, γνωστή ως «Μαύρη Δευτέρα», σημειώθηκε σημαντική πτώση στις τιμές των μετοχών με τον δείκτη DJIA να υποχωρεί κατά 508 μονάδες (22,6%). Το κραχ στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης σύντομα εξαπλώθηκε και στα χρηματιστήρια του υπόλοιπου κόσμου και την πραγματική οικονομία μέσω της νομισματικής πολιτικής που ακολούθησε η κάθε χώρα. Οι κεντρικές τράπεζες των Ηνωμένων Πολιτειών, της Δυτικής Γερμανίας και της Ιαπωνίας προκειμένου αποτρέψουν ενδεχόμενες χρεοκοπίες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τόνισαν τη ρευστότητα στην αγορά με αποτέλεσμα να περιορίσουν τον αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία. Αντίθετα, η Αποθεματική Τράπεζα της Νέας Ζηλανδίας ακολούθησε συσταλτική νομισματική πολιτική, η οποία οδήγησε σε αρνητικές συνέπειες για το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την πραγματική οικονομία της Νέας Ζηλανδίας. Η οικονομία χρειάστηκε λιγότερο από δύο χρόνια για να ανακάμψει.

2000: Dot Com Bubble

Η φούσκα dot-com ήταν μια φούσκα στο χρηματιστήριο που εκτινάχθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και κορυφώθηκε στις 10 Μαρτίου 2000. Αυτή η περίοδος ανάπτυξης της αγοράς συνέπεσε με την ευρεία υιοθέτηση του Παγκόσμιου Ιστού και το Διαδίκτυο, με αποτέλεσμα τη διανομή των διαθέσιμων επιχειρηματικών κεφαλαίων και την ταχεία αύξηση των αποτιμήσεων σε νέες νεοφυείς επιχειρήσεις dot-com. Μεταξύ του 1995 και της κορύφωσής του τον Μάρτιο του 2000, οι επενδύσεις στον σύνθετο χρηματιστηριακό δείκτη NASDAQ αυξήθηκαν κατά 800%, για να μειωθούν στο 78% από το ανώτατο σημείο του τον Οκτώβριο του 2002. Και σε αυτή τη περίπτωση, η αγορά χρειάστηκε επτά χρόνια για να ανακάμψει.

2007: Παγκόσμια οικονομική κρίση

78 χρόνια μετά την τελευταία μεγάλη παγκόσμια κρίση του 1929, ο ευρύτερος χρηματοπιστωτικός και τραπεζικός τομέας βρέθηκε για δεύτερη φορά σε βαριά οικονομική ύφεση. Η ύφεση προκλήθηκε από την κρίση των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την χρήση σύνθετων επενδυτικών προϊόντων, άμεσα εξαρτώμενων από τη δυνατότητα αποπληρωμής των προαναφερθέντων δανείων. Οι τράπεζες που διέθεταν τίτλους των αυτών των σύνθετων επενδυτικών προϊόντων δανείζονταν από άλλες τράπεζες μέσω της διατραπεζικής αγοράς κεφάλαια ώστε να ανταποκριθούν στις εγγυήσεις που είχαν δώσει. Το τελευταίο είχε ως απόρροια την απότομη αύξηση των επιτοκίων στην διατραπεζική αγορά. Οι κεντρικές τράπεζες των κρατών αντέδρασαν παρέχοντας ρευστότητα στην αγορά και περιορίζοντας την αστάθεια στα επιτόκια της βραχυπρόθεσμης αγοράς. Χρειάστηκαν έξι χρόνια για να ανακάμψει η αγορά.

2020: Συντριβή COVID-19

Η πανδημία COVID-19 είχε σοβαρές επιπτώσεις στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές με τον δείκτη S&P 500 να φθάνει τις 2.481 μονάδες, από τις 3.386 μονάδες στις 19 Φεβρουαρίου 2020, σημειώνοντας πτώση της τάξης του 26,7%. Από τον Αύγουστο του 2020, ο δείκτης S&P 500 είχε χάσει το 34% της αξίας του λόγω της πανδημίας COVID-19. Τα ιστορικά μέτρα δημοσιονομικής τόνωσης σε συνδυασμό με τα τρισεκατομμύρια χρηματοδότησης από τη Fed συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην ταχεία ανατροπή του.

Με διαφορά, το Μεγάλο Κραχ που ξεκίνησε με τη Μαύρη Τρίτη, το οποίο οδήγησε σε πτώση της τάξης του 86% παραμένει μέχρι και σήμερα η πιο σημαντική απώλεια αξίας στην ιστορία του S&P 500 - χρειάστηκαν 300 μήνες για να ανακάμψει πλήρως η οικονομία. Στην συνέχεια, ακολουθούν το λεγόμενο Νίξον Σοκ το 1973 και το εμπάργκο πετρελαίου του OPEC με διάρκεια 90 μήνες και αμέσως μετά, η φούσκα του dot-com το 2000 με διάρκεια 86 μήνες.

Τέλος, η παγκόσμια οικονομική κρίση το 2007 οδήγησε σε απώλεια αξίας του δείκτη της τάξης του 57% με διάρκεια 65 μήνες, ενώ στην περίπτωση της Μαύρης Δευτέρας του 1987 χρειάστηκαν 19 μήνες για να ανακάμψει πλήρως η αγορά.